

**STRATEGIJA RAZVOJA
GRAĐEVINARSTVA
U CRNOJ GORI DO 2020. GODINE**

– AKCIONI PLAN –
Novembar 2010.

Projekat finansiran od strane Vlade Crne Gore,
Ministarstva uređenja prostora i zaštite životne sredine

**Универзитет Св. Кирил и Методиј
ГРАДЕЖЕН ФАКУЛТЕТ**

Reg. Br. 1301-5409/3-08

Naslov Projekta:	Strategija razvoja građevinarstva u Crnoj Gori do 2020. godine
Broj Projekta:	Reg. Br. 1301-5409/3-08
Datum potpisivanja ugovora	17. oktobar 2008. godine
Rok završetka ugovora	6,5 mjeseci od dana potpisivanja ugovora
Zemlja-Korisnik:	Crna Gora
Detalji o Izvršiocu Strategije	
Izvršilac /Implementator:	Univerzitet Sv. Kiril i Metodij –Građevinski fakultet , Skopje
Predstavnik Izvršioca:	1. Direktor Projekta: Prof. dr Meri Cvetkovska 2. Tim Lider Projekta, Prof. dr Strahinja Trpevski 3. Lokalni direktor projekta, Doc. dr Snežana Rutešić
Kontakt podaci:	1. Univerzitet Sv. Kiril i Metodij –Građevinski fakultet, Ul: Partizanski odredi 24, Skopje- Republika Makedonija Tel/ Faks: +389-231-1-8834 Mobilni: +389 70 273 633 E-mail: cvetkovska@gf.ukim.edu.mk 2. Fakultet za biznis ekonomiju- Skopje Tel/faks: +389 2 3 222 356 Mobilni: +389 75 333 563 3. E-mail: strahinja@nssd.com.mk 4. Građevinski fakultet, Podgorica- Cetinjski put bb Tel/faks: +382 20-243-718 snezana@ac.me
Podaci o Naručiocu	
Naručilac/Korisnik :	Ministarstvo uređenja prostora i zaštite životne sredine Crne Gore
Predstavnik Naručioca/ Korisnika:	Pomoćnik ministra za građevinarstvo Maja Velimirović-Petrović Koordinator projekta Senada Šahman
Konsultant Naručioca/ Korisnika:	Konsultant na izradi Strategije Doc. dr Miloš Knežević
Kontakt podaci:	ul. Rimski trg 46, Podgorica tel: +382 20 482 212 E-mail: maja.petrovic@gov.me

POPIS KORIŠĆENIH SKRAĆENICA

AD	- Akcionarsko društvo
AOIRG	- Agencija za održivi investicioni razvoj i građevinarstvo
BDP	- Bruto društveni proizvod
CEFTA	- Central European Free Trade Agreement (Centralnoevropski sporazum o slobodnoj trgovini)
CEN	- European Committee for Standardization (Evropski komitet za standardizaciju)
CENELEC	- European Committee for Electrotechnical Standardization (Evropski komitet za standardizaciju u oblasti elektrotehnike)
CIP	- The competitiveness and innovation framework programme (Okvirni program za konkurentnost i inovativnost 2007 -2013),
CPD	- Construction product Directive (Direktiva o građevinskim proizvodima)
DIS	- Decentralizovani implementacioni sistem
DOO	- Društvo sa ograničenom odgovornošću
DUP	- Detaljni urbanistički plan
EIB	- European Investment Bank (Evropska Investiciona Banka)
EU	- Evropska Unija
FIDIC	- Fédération internationale of Consulting Engineers des ingénieurs - conseils (Internacionalna organizacija inženjera konsultanata)
FIG	- Federation internationale des Geometres, Internacionalna organizacija za geodeziju
FP7	- Seventh Framework Programme (Sedmi okvirni program za istraživanje),
GKIS	- Geodetsko-katastarski informacioni sistem
IEC	- International Electrotechnical Commission (Međunarodna elektrotehnička komisija)
ISME	- Institut za standardizaciju Crne Gore

- ISO - International Organization for Standardization (Svjetska organizacija za standardizaciju)
- MMF - Međunarodni monetarni fond
- MONSTAT- Zavod za statistiku Crne Gore
- NPI - Nacionalni program za implementaciju
- NSOR - Nacionalna strategija održivog razvoja Crne Gore
- PIO - Fond penzijskog i invalidskog osiguranja
- PIP - Public Investment Program (Program javnih nvesticija)
- PP - Prostorni plan
- PPPN - Prostorni plan područja posebne namjene
- PUP - Prostorno urbanistički plan
- SDI - Strane direktne investicije
- SE - Savjet Evrope
- SEI - Sekretarijat za evropske integracije
- SRG - Strategija razvoja građevinarstva u Crnog Gori do 2020. godine
- WFD - Water Framework Directive (Okvirna direktiva o vodama)
- WTO - World Trade Organization (Svjetska Trgovinska Organizacija)
- ZZZCG - Zavod za zapošljavanje Crne Gore

1. AKCIONI PLAN I PREDLOG MJERA

STRATEŠKO OPREDJELJENJE 1- INTEGRACIJA CRNE GORE U EU I ODRŽIVI RAZVOJ

Prioritetni pravci djelovanja u okviru strateškog opredjeljenja	Mjere	Period implementacije	Ukupno Finansiranje: po godinama, izvoru finansiranja, uslovima finansiranja-rokovi otplate, kamatne stope, grejs period (u Milionima eura)						Odgovorne institucije za realizaciju	Indikatori	
			izvor	2011	2012	2013	2014	2015			2016
Intenzivirati aktivnosti u okviru akcionog plana za uspostavljanje decentralizovanog implementacionog sistema (DIS), kako bi Crna Gora sama upravljala sredstvima iz EU i povećala efikasnost njihove fizičke realizacije	Usvojiti plan aktivnosti za uspostavljanje DIS sistema	2010-2012	budžet	0,15	0,15					Ministarstvo finansija uz pomoć Ministarstva evropskih integracija,	Funkcionalni DIS sistem
			donacija	1,0	1,0	Donacija EU –tehnička pomoć (IPA) i drugi eksterni izvori-Twinning CDP					
			kredit								
			ukupno: 2,3								
	Definisati i implementirati plan obuke i seminara za pripremu projekata za razne komponente IPA fondova za različite nivoe zaposlenih u operativnoj strukturi, zajedničkom tehničkom sekretarijatu i krajnjih korisnika	2011-2012	budžet							Ministarstvo uređenja prostora i zaštite životne sredine, Kancelarija za monitoring i implementaciju Strategije, monitoring i razvoj u oblasti investicija	Broj obuka i broj obučanih
			donacija	0,4	0,2	Donacija EU –tehnička pomoć (IPA) i drugi eksterni izvori-Twinning CDP					
			kredit								
			ukupno: 0,6								
Intenzivirati aktivnosti na praćenju harmonizacije nacionalnog zakonodavstva sa pravnim tekovinama EU, uključujući i primjenu inoviranog Obrasca za ocjenu usklađenosti propisa, sa detaljnom tabelom usklađenosti	Formirati koordinativna tijela za praćenje realizacije Strategije i Akcionog plana i harmonizacije EU regulative u građevinarstvu: Eurokodovi, katastar, građevinski proizvodi, energetska efikasnost, zaštita životne sredine	2011-2016-2020*	budžet	0,25	0,15	0,10	0,10	0,10	0,10	Ministarstvo uređenja prostora i zaštite životne sredine, Kancelarija za monitoring i implementaciju Strategije, monitoring i razvoj u oblasti investicija,	Broj usklađenih direktiva i standarda
			donacija								
			kredit								
			ukupno: 0,8								

*produžetak aktivnosti do 2020. godine. Dinamika aktivnosti biće obuhvaćena revizijom Akcionog plana u 2016 godini (detaljnije objašnjeno u poglavlju 11 ove Strategije)

STRATEŠKO OPREDJELJENJE 2 – PRAVNI I INSTITUCIONALNI OKVIR KAO OKOSNICA RAZVOJA GRAĐEVINARSTVA CRNE GORE

Prioritetni pravci djelovanja u okviru strateškog opredjeljenja	Mjere	Period implementacije	Ukupno Finansiranje: po godinama , izvoru finansiranja, uslovima finansiranja-rokovi otplate,kamatne stope,grejs period (u milionima eura)							Odgovorne institucije za realizaciju	Indikatori
			izvor	2011	2012	2013	2014	2015	2016		
Formirati Vladin savjet za prioritetne projekte	Donijeti odluku o formiranju Vlado­nog savjeta za prioritetne projekte koji bi se bavio investicionim projektima od nacionalnog značaja za Crnu Goru.	2011	budžet							Vlada Crne Gore	Donijeta odluka
			donacija								
			kredit								
			ukupno: - -								
Formirati Kancelariju za monitoring i implementaciju Strategije, monitoring i razvoj u oblasti investicija	1.Donijeti odluku o formiranju Kancelarije za monitoring i implementaciju Strategije, monitoring i razvoj u oblasti investicija 2.Formirati kancelariju (Obezbijediti ljudstvo i opremu)	2011-2020*	budžet	0,15	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	Ministarstvo uređenja prostora i zaštite životne sredine	Donijeta odluka
			donacija								
			kredit								
			ukupno: 0,65								
Ubrzati razvoj informacionog sistema u oblasti uređenja prostora i izgradnje objekata	Uspostavljanje Integrisanog prostorno-informacionog sistema sa svim nivoima-lejerima u okviru Sektora za uređenje prostora	2012-2014	budžet		0,2	0,3	0,5			Kancelarija za monitoring i implementaciju Strategije, monitoring i razvoj u oblasti investicija	Funkcionalni integrisani prostorno-informacioni sistem
			donacija		0,7	1,0	1,3				
				EU tehnička pomoć – (IPA), bilateralna: UNDP, USAID, Francuska Vladina pomoć(Satelitski snimci za digit.)							
			kredit								
ukupno: 4,0											

* produžetak aktivnosti do 2020. godine.Dinamika aktivnosti biće obuhvaćena revizijom Akcionog plana u 2016 godini (detaljnije objašnjeno u poglavlju 11 ove Strategije)

Jačanje katastra nepokretnosti	Uspostavljanje programa aktivnosti koje će proisteći iz izmjena i dopuna Zakona o državnom premjeru i katastru nepokretnosti	2011-2012	budžet	0,02	0,02					Vlada Crne Gore, Uprava za nekretnine, Ministarstvo finansija	Realizacija programa
			ukupno: 0,04								
Pripremiti prostorne planove za čitavu teritoriju Crne Gore.	Izrada Plana i usvajanje dinamike za ubrzanu izradu prostornih i urbanističkih planova gdje oni ne postoje na teritoriji Crne Gore	2011-2013	budžet	5,5	6,0					Ministarstvo uređenja prostora i zaštite životne sredine,	Broj izrađenih i usvojenih planova
			donacija								
			ukupno: 11,5								
Uvesti program za jačanje kadrovskih kapaciteta organa uprave i lokalne samouprave zaduženih za izdavanje građevinskih dozvola i drugih dokumenata vezanih za izgradnju	Definisanje programa jačanja kapaciteta organa uprave i lokalne samouprave	2011-2012	budžet							Ministarstvo uređenja prostora i zaštite životne sredine, Lokalne samouprave	Broj realizovanih programa
			donacija	0,3	0,3						
			EU tehnička pomoć – (IPA) bilateralna: UNDP, USAID, GTZ, Sida, Finska Vlada								
ukupno: 0,6											
Donošenje Vodiča-Uputstva o potrebnim dokumentima / uslovima u procesu dobijanja građevinske dozvole do tehničkog prijema i upotrebne dozvole	Izrada Uputstva-Vodiča o usaglašavanju i formiranju jedinstvene procedure za izdavanje uslova, kontrolu i davanje saglasnosti na tehničku dokumentaciju, a koji proizilaze iz većeg broja drugih zakona	2011-2012	budžet							Ministarstvo uređenja prostora i zaštite životne sredine	Izrada Pravilnika
			ukupno: nisu potrebna sredstva								
Uvesti sistem "Jedan šalter" za predaju zahtjeva	Izrada i realizacija Plana sa revizijom zakonskih odredbi neophodnih za uvođenje sistema "Jedan šalter" za predaju zahtjeva (Izraditi analizu postojećeg stanja i mogućnosti informatičke povezanosti organa, predložiti potrebne promjene u domenu informatičke i zakonske regulative za ostvarivanje funkcionalnosti i sigurnosti sistema, utvrditi dinamiku aktivnosti neophodnih promjena i nadgradnje u svim organima koji će biti dio sistema „Jedan šalter“ kao i utvrditi mogućnost fazne nadgradnje sistema.)	2012-2015	budžet							Ministarstvo uređenja prostora i zaštite životne sredine, Lokalne samouprave i ostala ministarstva	Funkcionalni sistem "Jedan šalter"
			donacija	0,9	0,8	0,8					
			EU tehnička pomoć – (IPA) bilateralna: UNDP, USAID, GTZ, Sida, Finska Vlada								
ukupno: 2,5											

STRATEŠKO OPREDJELJENJE 3 - TEHNIČKA REGULATIVA KAO OSNOVA SISTEMA KVALITETA U GRAĐEVINARSTVU

Prioritetni pravci djelovanja u okviru strateškog opredjeljenja	Mjere	Period implementacije	Ukupne finansije: po godinama, izvoru finansiranja, uslove finansiranja- rokovi otplate, kamatne stope, grejs period (u milionima eura)						Odgovorne institucije za realizaciju	Indikatori		
			izvor	2011	2012	2013	2014	2015			2016	
Punopravno članstvo Instituta za standardizaciju Crne Gore u evropskim organizacijama za standardizaciju CEN i CENELEC	Ispunjavanje svih 9 uslova za članstvo u CEN i CENELEC Usvajanje minimum 80% evropskih standarda, kao jedan od 9 uslova	2010-2015	budžet	0.25	0.25	0.25	0.25	0.25		Vlada Crne Gore, Ministarstvo evropskih integracija, ISME	Broj ispunjenih uslova Broj usvojenih standarda	
			donacija	0.10	0.20	0.20	0.20	0.20				
			Donacija EU-tehnička pomoć (IPA, BERIS, TAIEX)						ukupno: 1.5			
Jačanje nacionalne tehničke infrastrukture	Formirati određen broj tehničkih komiteta i stručnih radnih tijela koji bi pratili rad jednog ili više tehničkih komiteta evropskih i međunarodnih organizacija za standardizaciju	2010-2012	budžet	0.025	0.025					ISME	Broj formiranih tehničkih komiteta, potkomiteta i radnih grupa	
			donacija									
			ukupno: 0.05									
	Potpisivanje ugovora za bilateralnu saradnju sa stranim nacionalnim tijelima za standardizaciju	2010-2011	budžet	0.05						ISME	Broj potpisanih bilateralnih ugovora	
			donacija									
	ukupno: 0.05		2010-2020 (kontinuirano)	budžet	0.020	0.020	0.020	0.020	0.020	0.020	ISME	Broj posmatrača u CEN/ CENELEC TC, broj podnijetih komentara i realizovanih glasanja
	donacija											
	ukupno: 0.12 (0.020 godišnje)											
	Promotivna kampanja za aktivno učešće biznis zajednice u procesu standardizacije	Izdavanje publikacija, održavanje radionica i predavanja, prodaja standarda	kontinuirano	budžet	0.030	0.030	0.030	0.030	0.030	0.030	ISME	Broj: izdatih publikacija, prodatih standarda, realizovanih aktivnosti
donacija												
ukupno: 0.180 (0.030 godišnje)												
Obezbjediti zakonodavstvo za slobodno kretanje roba, povećanje konkurentnosti i lakši pristup tržištu EU	Učešće u primjeni i implementaciji NPI plana. Ovo se odnosi samo na EU harmonizovane sektore koji su obuhvaćeni Direktivom o građevinskim proizvodima i Direktivom o koordinaciji postupaka za dodjelu	2011-2012	budžet	0.07	0.08					Ministarstvo ekonomije, ISME, Akreditaciono tijelo CG, Zavod za metrologiju, kao i tijela za	Usvojena strategija	
			donacija									
			kredit									

	ugovora za javne radove, ugovora o javnoj nabavci i ugovora o javnim uslugama (Direktiva 2004/18/EZ)		ukupno: 0.15					ocjenu usaglašenosti		
<p>Usvajanje Eurokodova kao nacionalnih propisa i normi za projektovanje konstrukcija, čime bi se obezbijedilo kvalitetno građenje, a ipak sačuvale specifične tradicije u građenju i uređenju prostora i primjeni tradicionalnih materijala.</p> <p>Pored ISME, aktivno učešće uzeli bi i: Komora u oblasti uređenja prostora i izgradnji objekata, Građevinski fakultet, Seizmološki zavod, Crnogorska asocijacija za zemljotresno inženjerstvo, Udruženje konstruktora Crne Gore, Hidrometeorološki zavod i Geološki zavod</p>	<p>1. Formiranje Tehničkog komiteta čiji će „Mirror“ Komitet biti CEN/TC 250. Za svaki EC formirati posebne Potkomitete (PK), što znači ukupno 9. Trebaju se formirati i 3 Radne grupe (RG): za prevod; za izradu nacionalnih aneksa; za EC0 koji se odnosi na osnovne projektovanja</p> <p>2. Saglasno definisanom prioritetu, izvršiti prevod eurokodova, ili ih usvojiti indosiranjem, što se ne odnosi na nacionalne anekse</p> <p>Izrada nacionalnih aneksa koji sadrže nacionalno definisane parametre i sprovođenje javne rasprave o njihovoj adekvatnosti</p> <p>3. Definisane karata za snijeg, vjetar, temperaturu i zemljotres</p> <p>Donošenje propisa o planiranju prostora u seizmički aktivnim područjima i obuka planera za primjenu tih propisa.</p> <p>4. Uspostaviti regionalnu saradnju sa susjednim zemljama, koje su zainteresovane, ili su u procesu usvajanja Eurokodova, zbog obezbeđivanja ekspertske pomoći i smanjenja troškova u fazi definisanja parametra i donošenja navedenih karata.</p> <p>5. Organizovanje seminara, konferencija, savjetovanja, na kojima bi se nove metode prezentovale za projektante, planere, izvođače, investitore, inspekciju i nadzorna tijela.</p> <p>6. Uvesti u pravilnik Inženjerske komore da je jedan od uslova za produženje ovlaštenja i licenci pohađanje ovih seminara i obuka.</p>	2011-2013	ukupno: 2.4					<p>ISME</p> <p>u saradnji sa:</p> <p>Ministarstvom uređenja prostora i zaštite životne sredine,</p> <p>Kancelarija za monitoring i implementaciju Strategije, monitoring i razvoj u oblasti investicija – Sektor 3,</p>	<p>Broj formiranih komiteta, potkomiteta i radnih grupa</p> <p>Broj prevedenih i usvojenih eurokodova</p> <p>Definisani parametri i broj javnih rasprava</p> <p>Definisane karte</p> <p>Donijeti propisi</p> <p>Zajednički regionalni projekti</p> <p>Broj organizovanih seminara i obuka i broj učesnika</p>	
			budžet	0.20	0.10	0.10				
			donacija	0.50	1.00	0.50				
			kredit							

	Uvođenje novih metoda proračuna konstrukcija primjenom Eurokodova i planiranje izgradnje u seizmički aktivnim područjima u nastavne programe fakulteta. Izrada novih udžbenika i priručnika koji sadrže Eurokodove	2011-2013	budžet	0.05	0.05					Ministarstvo prosvjete i nauke, Centri za stručno i visoko obrazovanje, fakulteti, profesori	Broj prilagođenih nastavnih programa Broj izdatih udžbenika i priručnika
	donacija		0.30	0.30	0.30						
	Definisati period koegzistencije (paralelne primjene) s postojećim propisima. Obično taj period je od 3 do 5 godina,	2013-2018	ukupno: 1.00							ISME	
Osnivanje dinamičke laboratorije za modelska ispitivanja konstrukcija na dejstva zemljotresa	Opremiti i akreditovati laboratoriju za dinamička ispitivanja	2012	budžet		0.30					Građevinski fakultet, Seizmološki zavod	Realizacija laboratorije
			donacija		1,70						
			ukupno: 2.0								
Donošenje propisa za projektovanje u oblasti niskogradnje, hidrogradnje i geotehnike u skladu sa propisima zemalja EU	Izraditi detaljne Tehničke specifikacije za različite vidove građevinskih radova i objekata: putevi (autoputevi, magistralni i regionalni putevi), mostovi, tuneli, uređenje vodenih tokova, geotehnika, objekti od različitih materijala (beton, čelik, drvo), sanacije, zatim ispitivanja materijala itd.	2011-2012	budžet	0.10	0.10					Ministarstvo ekonomije, u saradnji sa Ministarstvom uređenja prostora i zaštite životne sredine, Komora u oblasti uređenje prostora i izgradnje objekata i Građevinskog fakulteta	Broj donesenih propisa i njihova usklađenost sa evropskim propisima
			donacija	0,30	0,30						
			kredit								
			ukupno: 0.80								
Donošenje zakona i propisa o građevinskim materijalima i o energetskej efikasnosti objekata i stvaranje mehanizama za primjenu zakona i propisa	Donošenje zakona i propisa o građevinskim materijalima, sa posebnim akcentom na mogućnosti korišćenja lokalnih ekoloških i obnovljivih materija-la, kao što su: kamen, drvo, drvene strugotine, slama, glina, zemlja i sl. Donošenje standarda za toplinsku zaštitu objekata i uštedu energije , koji definišu proceduru za određivanje deklarisanе i projektovane toplinske vrijednosti.	2011-2013	budžet	0.05	0.05					Vlada Crne Gore, Ministarstvo Ekonomije, ISME, MUPZŽS, Kancelarija za monitoring i implementaciju Strategije, monitoring i razvoj u oblasti investicija, Sektor 3	Usvajanje zakona Usvajanje standarda
			donacija	0,50	0,50	0,50					
			kredit								
			ukupno: 1.60								

	Sprovođenje projekata za povećanje energetske efikasnosti u javnom sektoru (škole, bolnice, administracija - Tekući projekat Svetske banke koji traje do 2012 god.) i domaćinstvima.	2011-2020 (kontinuirano)	budžet	0.30	0.30	0.30	0.30	0.30	0.30	Ministarstvo ekonomije, Ministarstvo nauke i prosvjete, Ministarstvo zdravlja i Ministarstvo finansija	Broj realizovanih projekata i potrošnja energije po glavi stanovnika	
	donacija		2.5	2.5	0.70	0.70	0.70	0.70	WB i EU tehnička pomoć-IPA, GTZ, UNDP, SIDA, KfW			
kredit												
	Organizovanje kampanje za podizanje javne svijesti o energetskej efikasnosti i korišćenju ekoloških materijala		ukupno: 9.6 (a do 2020 po 1.0 godišnje)							Ministarstvo ekonomije	Broj promotivnih publikacija i tribina	
Obezbjediti akreditovana tijela za kontrolu kvaliteta (veza Eurokodova sa Direktivom CPD 89/106/EEC)	Formirati, opremiti i akreditovati laboratorije za kontrolu kvaliteta - Opremiti laboratorije najsavremenijom opremom za testiranje materijala i proizvoda. - Obezbjediti stručna lica za upravljanje laboratorijama. - Sprovesti proces akreditacije	2011-2013	donacija	0.50	0.50	0.50				Ministarstvo ekonomije, Akreditaciono tijelo CG, ISME i Ministarstvo uređenja prostora i zaštite životne sredine,	Broj akreditovanih laboratorija	
				EU tehnička pomoć-IPA, GTZ, UNDP, SIDA, JICA								
			kredit	1.00	1.00	1.00						Banka za podršku razvoja Saveta Evrope- kamatne stope do 4,75%, grejs period do-5 godina,EBRD kamatne stope do 5%, grejs period do-5 godina,EIB kamatne stope do 4%, grejs period 5-10 godina, JICA- kamatne stope do- 3,5%, grejs period od 5 -10godina
			ukupno: 4.50									

STRATEŠKO OPREDJELJENJE 4 - KONTINUITET KAPITALNIH INVESTICIJA

Prioritetni pravci djelovanja u okviru strateškog opredjeljenja	Mjere	Period implementacije	Ukupno Finansiranje: po godinama , izvoru finansiranja, uslovima finansiranja-rokovi otplate, kamatne stope,grejs period (u Milionima eura)							Odgovorne institucije za realizaciju	Indikatori	
			izvor	2011	2012	2013	2014	2015	2016			
Utvrdivanje mjera ekonomske politike za ublažavanje posledica od globalne ekonomske krize na građevinarstvo za period 2010-2012 godine.	Usvajanje mjera podrške i olakšica sa ciljem povećanja likvidnosti građevinskih firmi	2011-2012	budžet	2,5	2,5					Vlada Crne Gore Ministarstvo finansija	Broj firmi sa poboljšanom likvidnošću nakon uvođenja sistema	
			donacija									
			kredit	2,5	2,5							KfW - kamatne stope 3,25%-4,7%, grejs period do-5 godine;
			ukupno: 10,0									
	Usvojiti program rešavanja stambenih pitanja građana i ublažavanje efekata ekonomske krize na sektor građevinarstva	2010-2012	budžet	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	Vlada Crne Gore Ministarstvo uređenja prostora i zaštite životne sredine, Ministarstvo finansija	Broj izgrađenih stanova	
			donacija									
			kredit	25,0	25,0							Banka za razvoj Saveta Evrope do 4,75%, grejs period do-5 godina (25 mil.); domaće komercijalne banke (20 mil.); i učešće građana (5 mil)
			ukupno: 57,2									
	Plaćanje u najkraćem mogućem roku budžetskim i drugih naručiocima iz javnog sektora	2011-2016 (kontinuir.)								Vlada Crne Gore i sva ministarstva		
Izvršiti uravnoteženu privatizaciju preostalih kompanija od strateškog značaja za Crnu Goru	Izraditi plan uravnotežene privatizacije i utvrditi dinamički plan za reinvestiranje sredstava prikupljenih privatizacijom preostalih kompanija u Crnoj Gori za kapitalne projekte	2011-2012	budžet	0,25	0,25					Vlada Crne Gore Ministarstvo uređenja prostora i zaštite životne sredine, Agencije za održivi investicioni razvoj i	Izrada plana i vrijednost godišnjeg reinvestiranja u kapitalne projekte	
			donacija									
			kredit									
			ukupno: 0,5									

										građevinarstvo Kancelarija za monitoring i implementaciju Strategije, monitoring i razvoj u oblasti investicija		
Produžiti aktivnosti na uklanjanju biznis barijera u građevinarstvu,	1.Utvrditi Plan sa dinamikom za reviziju zakonskih rješenja i procedura na bazi dokumenta izrađenog za "Eliminisanje biznis barijera za razvoj preduzetništva - uređenje prostora i izgradnju objekata". 2.Uraditi izmjene Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata	2011-2013	budžet	0,05	0,05	0,05				Vlada Crne Gore	Realizovanost plana sa brojem revidovanih zakonskih rješenja	
			donacija							Ministarstvo uređenja prostora i zaštite životne sredine i ostala ministarstva i organi koji imaju udjela u ovom sektoru		
			kredit									
			ukupno: 0,15									
Podsticaj i razvoj preduzetništva u građevinarstvu	Izrada Programa kontinuiranih mjera poboljšanja ambijenta za mala i srednja preduzeća, sa posebnim osvrtom na praćenje i podsticaj razvoja velikih preduzeća u građevinarstvu za građenje kapaciteta za nastup na regionalnom tržištu i postizanje udjela građevinarstva od 10% BDP-a u srednjeročnom periodu –do 2015. godine	2011-2015	budžet	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02		Vlada Crne Gore	Procenat učešća građevinarstva u BDP-u, target od 8% u srednjeročnom periodu	
			donacija							Ministarstvo uređenja prostora i zaštite životne sredine,		
			kredit	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0		Ministarstvo finansija		
			ukupno: 6,0									
Nastaviti sa podsticajem investicija i težiti razvojnoj komponenti Budžeta	1. Uspostaviti jedinicu u okviru Kancelarija za monitoring i implementaciju Strategije, monitoring i razvoj u oblasti investicija za Izradu i publikovanje dvogodišnjeg Programa Javnih Investicija, PJI (Public Investment Program, PIP) u kontinuitetu – za sljedeće sektore: energetika, saobraćaj, vodoprivreda, komunalne usluge, zaštita životne sredine, turizam, obrazovanje i nauka, kultura, zdravstvo, stanovanje, socijalna zaštita, u kojoj je definisana dinamika izrade fisibiliti studija, odgovarajuće tehničke i druge dokumentacije i realizacija projekata.	2011-2016	budžet	0,10	0,05	0,05				Ministarstvo uređenja prostora i zaštite životne sredine, Agencija za održivi investicioni razvoj i građevinarstvo - Kancelarija za monitoring i implementaciju Strategije, monitoring i razvoj u oblasti investicija	Publikovanje Programa Javnih Investicija	
			donacija	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10			EU tehnička pomoć – (IPA) bilateralna: GTZ, Sida, USAID, Francuska Vlada, Italijanska Vlada, Švajcarska Vlada, JICA
			kredit									

	2. Izrada potprograma sa projektima iz PJI u odnosu na mogućnost izvora obezbjeđivanja finansijskih sredstava (EU, WB, EIB, EBRD, KfW) 3. Utvrditi plan izrade prioriternih studija opravdanosti investicija (fisiibiliti studije) za velike infrastrukturne projekte i njihovu promociju međunarodnim finansijskim institucijama		ukupno: 0,8								
	Program stimulanje javno-privatnog partnerstva i koncesija	2011-2015	budžet	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10		Vlada / Građevinska preduzeća	Broj realizovanih projekata sa javno-privatnim partnerstvom i koncesijama
			donacija	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40			
				EU tehnička pomoć – (IPA) , WB bilateralna:GTZ,Sida,USAID,Francuska Vlada							
				ukupno: 2,5							
Definisati dugogodišnju legalizaciju stambene neformalne izgradnje i njezine revitalizacije	Utvrditi mjere za organizovanje neformalnih naselja u cilju smanjenja seizmičkog rizika, urbane organizacije naselja i infrastrukturnog uređenja životnog prostora preko: -Analize prostora i postojećeg stanja bespravno izgrađenih 100.000 objekata - Studije izvodljivosti sa analizom problema i prijedlozima za njihovo otklanjanje i finansiranje	2011-2016	budžet	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	Ministarstvo uređenja prostora i zaštite životne sredine	Broj urbaniziranih i adekvatno saniranih stambenih objekata
			donacija	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0		
				EU finansiska pomoć – (IPA), Nemačka Vlada-KfW							
			kredit	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0		
				Banka za podršku razvoja Saveta Evrope- kamatne stope do 4,75%, grejs period do-5 godina,EBRD kamatne stope do 5%, grejs period do-5 godina,EIB kamatne stope do 4%, grejs period 5-10 godina, JICA- kamatne stope do- 3,5%, grejs period od 5 -10godina							
				ukupno: 900,0							
Investiciono razvojni Fond Crne Gore –“IRF-CG“	Osnovan po odluci Vlade Crne Gore Sl. List Crne Gore br.88/09 od 31.12.2009	2011-2017	budžet							Vlada Crne Gore Ministarstvo finansija	Uspostavljena funkcija fonda
				ukupno: 50,0							
Obezbeđivanje kontinuiteta investicija u transportnu infrastrukturu	Donijeti zakon o integralnom transportu	2011	budžet							Ministarstvo saobraćaja, pomorstva i telekomunikacija	Izrađen zakon
				ukupno:--							

	Izraditi podzakonska dokumenta u svim resorima koji se odnose na transport, energiju, zaštitu životne sredine i turizam	2011-2013	donacija	0,15	0,15	0,1					Resorna ministarstva	Izrađena podzakonska akta
				EU tehnička pomoć – (IPA) , WB bilateralna: GTZ,Sida,ADA,Francuska Vlada,Švajcarska Vlada								
			ukupno:0,4									
	Izvršiti procjene za investiciono održavanje putne mreže, definisati prioritete i odrediti putne dionice za finansiranje radova	2011-2012	budžet	0,1	0,1						Ministarstvo saobraćaja, pomorstva i telekomunikacija	Izvršena procjena
			ukupno: 0,2									
	Izrada potrebne dokumentacije za koncesije za redovno održavanje putne mreže	2011-2012	donacija	0,1	0,1						Ministarstvo saobraćaja, pomorstva i telekomunikacija	Izrađena dokumentacija za koncesije
				EU tehnička pomoć – (IPA) , WB,GTZ,JICA								
			ukupno:0,2									
	Studije za tarifkaciju dodjeljivanja pristupa željezničke infrastrukture transportnim operatorima (dodjela trase)	2011-2012	donacija	0,15	0,15						Ministarstvo saobraćaja, pomorstva i telekomunikacija	Izrađena Studija
				EU tehnička pomoć – (IPA) , WB, GTZ,JICA								
			ukupno:0,3									
	Studija za signalizaciju glavnih puteva u Crnoj Gori i okruženju u 8 gradova	2011	budžet	0,1							Direkcija za puteve	Izrađena Studija
			ukupno: 0,1									
Utvrđiti usklađenu dinamiku investicionih aktivnosti u razvoj infrastrukture za aviosaobraćaj i aerodrome, zbog potrebe razvoja turizma i investicijama u turističke kapacitete	Izrada studije opravdanosti razvoja aviosaobraćaja i aerodroma u Crnoj Gori sa investicionim planom za period do 2020. godine sa prioriternim akcijama djelovanja kao odgovor potrebi praćenja razvoja turizma	2011-2012	budžet	0,05	0,10						Ministarstvo uređenja prostora i zaštite životne sredine, Ministarstvo saobraćaja, pomorstva i telekomunikacija	Izrađena Studija
			donacija		1,1							
				EU tehnička pomoć – (IPA) , WB, GTZ								
			kredit									
			ukupno: 1,25									
Privlačenje stranih investicija u građevinarstvu	Izraditi program promocije Crne Gore: - kao sigurne luke za strana ulaganja, akcentirajući unikatne specifičnosti zemlje, njenih prirodnih bogatstava, koje je valorizuju u ekološku državu i - atraktivne destinacije za ulaganja u marine, golf terene i dr. prioritetne projekte od interesa za Crnu Goru.	2011-2012	budžet	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05			Ministarstvo uređenja prostora i zaštite životne sredine, Kancelarija za monitoring i implementaciju Strategije, monitoring i razvoj u oblasti investicija	Izrađeni Program
			donacija	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1				
				EU tehnička pomoć – (IPA) , WB, UNDP,Sida bilateralna:GTZ, ,Italijanska Vlada,Švajcarska Vlada,								
			kredit									
			ukupno: 0,70									

	Definisati uslove i podsticati otvaranje stranih škola u cilju podsticaja privlačenja stranih investicija i kupovine nekretnina u Crnoj Gori.	2011-2013	budžet	0,05	0,05					Ministarstvo prosvjete i nauke	Broj otvorenih stranih škola
			Donacija	0,4	0,4	0,4					
				EU tehnička pomoć – (IPA)							
			Kredit	0,4	0,4	0,4					
				WB -kamatne stope do 4,75%, grejs period do-5 godina, Banka za podršku razvoja Saveta Evrope-kamatne stope do 4,75%, grejs period do-5 godina,							
ukupno: 2,5											

STRATEŠKO OPREDJELJENJE 5 - JAČANJE KONKURENTNOSTI GRAĐEVINSKE OPERATIVE

Prioritetni pravci djelovanja u okviru strateškog opredjeljenja	Mjere	Period implementacije	Ukupno Finansiranje: po godinama , izvoru finansiranja, uslovima finansiranja-rokovi otplate, kamatne stope, grejs period (u Milionima eura)						Odgovorne institucije za realizaciju	Indikatori		
			izvor	2011	2012	2013	2014	2015			2016	
Utvrđiti sistem podstacajnih mjera građevinskim firmama za uvođenje Sertifikovanih sistema upravljanja kvalitetom i uvođenje sistema upravljanja izvršenjem	Uvođenje stimulansa za društva propisanih od strane Vlade za implementaciju Programa Sertifikacije sistema upravljanja kvalitetom za:- Uvođenje ISO 9000 i ISO 14000 u građevinskim firmama - Primjena standarda ISO 10006 - Kvalitet u projektnom menadžmentu	2011-2015	budžet	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1		Vlada Crne Gore, Ministarstvo ekonomije, Ministarstvo uređenja prostora i zaštite životne sredine, kao i ISME, Akreditaciono tijelo Crne Gore, Privredna komora CG	Broj sertifikovanih društava u građevinarstvu	
			donacija	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3				EU tehnička pomoć – (IPA) , WB, UNDP, GTZ bilateralna: Italijanska Vlada, Švajcarska Vlada
			kredit	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1				
			ukupno: 2,5									
Ponuditi finansijske i ostale mehanizme za unapređivanje tehničke, organizacione i druge osposobljenosti građevinske operative preko Investiciono razvojnog fonda Crne Gore i ostalih institucija	Izraditi Vladin program za uvođenje podsticajnih finansijskih i ostalih mehanizama za unapređivanje tehničke, organizacione ili druge osposobljenosti građevinske operative za: -uvođenje informacionih tehnologija, -obnovu mehanoopremljenosti, upotrebu novih tehnologija i obrtnih sredstava u saglasnosti sa svjetskim standardima za životnu sredinu i održivi razvoj, -izvozna orjentisanost građevinskih društava, -učesće na međunarodnim tenderima i praćenje bankarskim garancijama, -transformaciju putem reinženjeringa poslovnih procesa, -stvaranje kompetentnih radnika kroz vještine-nadogradnju i poboljšanje znanja, -beneficije za građ. društva pri zapošljavanju deficitarne radne snage, -rad na uvođenju tehnologija, opreme i osposobljavanje kadrova u sektoru obnovljivih izvora energije	2011-2015	budžet	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0		Vlada Crne Gore, Ministarstvo finansija, Novoformirani Investiciono razvojni Fond Crne Gore Ministarstvo uređenja prostora i zaštite životne sredine, Privredna komora Crne Gore	Broj društava koja su koristila podsticajne mjere: -obim sredstava -svrha podsticaja	
			donacija	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0				EU finansiska pomoć – (IPA), GEF
			kredit	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0				
			ukupno: 30,0									

Kontinuirano sprovoditi aktivnosti na suzbijanju bespravne gradnje i rada na "crno", kao generatora sive ekonomije	Ojačati kapacitete inspekcija u oblastima zaštite prostora i građevinarstvu	2011-2012	budžet	0,15	0,15					Ministarstvo uređenja prostora i zaštite životne sredine	Broj pokušaja/suzbijenih nelegalnih gradnji
			donacija								
			kredit								
			ukupno: 0,3								
Implementirati postupak klasifikacije i kvalifikacije u javne radove	Donijeti propise za: -registar i kategorizaciju privrednih društava koja se bave izvođenjem radova na izgradnji objekata -uslove za obavljanje djelatnosti upravljanja projektima i izgradnji objekata. -Uzanse o građenju ili inkorporirati u pripadajućem zakonskom segmentu	2011-2012	budžet	0,05	0,1					Ministarstvo uređenja prostora i zaštite životne sredine, Privredna komora Crne Gore- odbor udruženja građevinarstva, Komora u oblasti uređenje prostora i izgradnji objekata	Broj donijetih propisa
			donacija								
			kredit								
			ukupno: 0,15								
Inicirati periodično prikupljanje i publikovanje podataka od strane Privredne komore-sektora za građevinarstvo, kao osnov za preduzimanje mjera podsticaja za unapređenje ljudskih resursa i privrednih društava u celini	Uvesti sistem za prikupljanje i publikovanje podataka od interesa za građevinarstvo: -podaci vezani za domaće tržište i građevinska društva (broj, struktura, veličina, šifra djelatnosti, itd.) -podaci o raspisanim inostranim tenderima i uslovima učešća	2011-2015	budžet	0,025	0,025	0,025	0,025	0,025		Privredna komora Crne Gore- odbor udruženja građevinarstva, MONSTAT, Kancelarija za monitoring i implementaciju Strategije, monitoring i razvoj u oblasti investicija	Funkcionalnost sistema
			donacija	0,025	0,025	0,025	0,025	0,025			
				EU tehnička pomoć – (IPA) UNDP, GTZ, bilateralna: Italijanska Vlada, Britanska Vlada							
			kredit								
ukupno: 0,25											
Povezivanje društava u saveze (klustere) preko aktivnog učešća Vlade, Privredne komore, lokalne samouprave, Univerziteta, sindikata i drugih	Usvajanje programa akcija za stvaranje klastera i povezivanje crnogorskih građevinskih društava radi zajedničkog nastupa na domaćim ili inostranim tržištima	2010-2015	budžet	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1		Privredna komora Crne Gore- odbor udruženja građevinarstva, Kancelarija za monitoring i implementaciju Strategije, monitoring i razvoj u oblasti investicija	Broj uspostavljenih funkcionalnih klastera
			donacija	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5			
				EU tehnička pomoć – (IPA) UNDP, GTZ, USAID, bilateralna: Italijanska Vlada, Britanska Vlada,							
			kredit								
ukupno: 3,0											

Regulisati primjenu najsvremenijih mjera bezbjednosti i zaštite zdravlja pri radu	Usvajanje propisa i normi, u vezi mjera bezbjednosti i zaštite zdravlja pri radu u građevinarstvu	2011-2012	budžet	0,05	0,05					Ministarstvo rada	Donošenje propisa
			ukupno: 0,1								
Implementirati FIDIC modele uslova ugovora u domaćim građevinskim projektima	Izvršiti izmjenu i dopunu propisa/pratećih akata (obrazaca i standardnih formulara) o javnim nabavkama u djelu modela ugovora koji treba da bude baziran na FIDIC-ovim uslovima saglasno domaćoj regulativi	2011-2012	budžet	0,025	0,025					Vlada Crne Gore, Ministarstvo finansija, Ministarstvo uređenja prostora i zaštite životne sredine, Direkcija javnih nabavki Direkcija javnih radova	Izvršena izmjena i dopuna
			donacija	0,5	0,5						
			EU tehnička pomoć – (IPA), EBRD/EIB(kao pridružne mere ostalih finansijskih projekata u CG),Britanska Vlada								
			kredit								
ukupno: 0,15											
Podsticati razvoj i formiranje jakih konsultantskih i projektantskih firmi	Uvesti podsticajne mere za ukupnjavanje sadašnjih brojnih malih firmi u velike konsultanske i projektantske firme sposobne za projektovanje i upravljanje velikim investicionim projektima (tehnička pomoć bi se koristila za obuke i nadgradnju znanja iz specifičnih oblasti, uspostavljanje nove organizacione strukture, povezivanje sa odgovarajućim stranim partnerima dok bi se finansijski dio koristio kao pomoć potrebi prostornog fizičkog ujedinjenja, nabavci novih softvera, opreme i kao investicije u razvojni dio uz povoljne kreditne uslove) Podsticati profesionalnu nadgradnju u specijalističkim oblastima preko uvođenja obuka u ugovaranju i vođenju projekata, superviziji na principima zahtjeva i uputstava svetski poznatih finansijskih institucija, vođenju, projektovanju i nadzoru u svim kategorijama infrastrukturnih projekata, zaštiti životne sredine -održljivog razvoja, strateškom planiranju, vodosnabdevanju, prečišćavanju otpadnih voda, upravljanju čvrstim otpadom, projektima iz energetike, energetske efikasnosti, obnovljivih izvora energije itd.	2011-2015	budžet	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1		Vlada Crne Gore, Privredna komora Crne Gore- odbor udruženja građevinarstva, Ministarstvo uređenja prostora i zaštite životne sredine Direkcija malih i srednjih preduzeća	Broj udruženih i ukupljenih firmi
			donacija	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5			
				EU tehnička pomoć – (IPA) , WB, UNDP, GTZ bilaterala: Italijanska Vlada,Švajcarska Vlada,Holandska Vlada, Norveška Vlada							
			kredit	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5			
				WB- kamatne stope do- 4,7%, grejs period do-5 godina, Investicioni fondovi- kamatne stope eurlibor+do2%, grejs period do-1 godinu, JICA- kamatne stope do- 3,2%, grejs period od 5 -10godina							
ukupno: 5,5											

STRATEŠKO OPREDJELJENJE 6 – FORMIRANJE ADEKVATNE STRUKTURE RADNE SNAGE U OBLASTI GRAĐEVINARSTVA

Prioritetni pravci delovanja u okviru strateškog opredeljenja	Mjere	Period implem ent.	Ukupno Finansiranje: po godinama , izvoru finansiranja, uslovima finansiranja-rokovi otplate, kamatne stope,grejs period (u Milionima eura)							Odgovorne institucije za realizaciju	Indikatori	
			izvor	2011	2012	2013	2014	2015	2016			
Dovršavanje procesa reforme obrazovanja naročito u pogledu sistema nacionalnog okvira kvalifikacija	Izrada Zakona o nacionalnom okviru kvalifikacija i stvaranje uslova za razvoj kvalifikacija, baziranih na ishodima učenja; Donošenje nacionalne klasifikacije zanimanja, zasnovane na Internacionalnom standardu klasifikacije zanimanja (ISCO-88)	2011	budžet	Redovne aktivnosti							Ministarstvo finansija u saradnji sa Ministarstvom prosvjete i nauke i Zavodom za statistiku (za NKZ)	Usvajanje Zakona o Crnogorskom kvalifikacionom okviru. Razvijene kvalifikacije u , sektorsu građevine, bazirane na ishodima učenja, u skladu sa potrebama tržišta rada; Izrađena nacionalna klasifikacija zanimanja
			donacija	0,05								
			EU tehnička pomoć – (IPA) , GTZ bilateralna: Italijanska Vlada,Švajcarska Vlada									
			kredit									
ukupno: 0,05												
Povećanje javnih izdvajanja za obrazovanje i razvoj ljudskih resursa i njihovo pravilno usmjeravanje	Donošenje odluke o povećanju javnih izdvajanja za inicijalno i kontinuirano obrazovanje Uvođenje politike i podsticajnih mjera koje će stimulisati veća privatna ulaganja (smanjenje carine na uvoz, smanjenje PDV-a...)	2011-2012	budžet							Vlada Crne Gore	Procenat povećanja sredstava, namijenjenih razvoju obrazovnog sistema Uvedene podsticajne mjere	
			donacija									
			kredit									
			ukupno:									
Razvoj stručnog obrazovanja svih nivoa u cilju prevažilaženja problema deficitarnosti kadrova za određene profesije i unapređenje struke uvođenjem novih metoda i tehnologija.	Uspostavljanje aktivnije saradnje socijalnih partnera sa nadležnim ministarstvom pri definisanju /određivanju potrebnih programa srednjeg i višeg stručnog obrazovanja. Ovom mjerom će se smanjiti potreba naknadnih obuka	2011-2012	budžet	Redovne aktivnosti							Ministarstvo prosvjete i nauke, Centar za stručno obrazovanje, Privredna komora, Unija poslodavaca, Zavod za zapošljavanje CG	Identifikovani obrazovni profili, potrebni tržištu rada i, u skladu sa tim, urađena odgovarajuća programska ponuda Smanjen broj naknadnih obuka
			donacija									
			kredit									
			ukupno:									
Sprovođenje detaljne analize o potrebama tržišta rada i deficitarnim zanimanja po regionima		2011	budžet	0.03						Privredna komora, Unija poslodavaca, Zavod za zapošljavanje CG	Realni podaci o potrebama tržišta rada Realni podaci o deficitarnosti zanimanja po regionima	
			ukupno: 0.03									

	Otvaranje stručnih škola (javnih ili privatnih), ili otvaranje odjeljenja za deficitarne struke u postojećim školama, posebno u sjevernom regionu	2011-2013	budžet						Ministarstvo prosvjete i nauke, privatne firme iz oblasti građevinarstva, Privredna komora, Unija poslodavaca,	Broj otvorenih odjeljenja iz oblasti građevinarstva Procenat povećanja upisa učenika u programe iz oblasti građevinarstva
			donacija							
			kredit							
			ukupno:							
	Priprema obrazovnih programa, osposobljavanje nastavnika za realizaciju programa deficitarnih zanimanja	2011-2013	budžet ¹	0.05	0.05	0.05			Ministarstvo prosvjete i nauke, Centar za stručno obrazovanje, Savjet za stručno obrazovanje, visokoškolske ustanove, Savjet za visoko obrazovanje	Broj usvojenih obrazovnih programa, broj seminara za nastavnike
			donacija	0.20	0.20	0.20				
			Bilateralala: GTZ, UNDP, SIDA, EU obrazovni fondovi							
			kredit							
			ukupno: 0.75 (0.15 za jedan program)							
	Priprema i akreditacija novih specijalističkih programa za aseizmičko projektovanje i planiranje prostora	2011-2013	budžet						Ministarstvo prosvjete i nauke, Savjet za visoko obrazovanje, institucije visokog obrazovanja	Akreditacija studijskog programa
			donacija	0.20	0.20	0.15				
			Bilateralala: GTZ, UNDP, SIDA, EU obrazovni fondovi							
			ukupno: 0.55							
	Obezbjedenje materijalnih sredstava za razvoj i opremanje obrazovnih ustanova (opremanje školskih kabineta, laboratorija i radionica, knjige).	2011-2013	budžet	0.3	0.3	0.3			Ministarstvo prosvjete i nauke, Privredna komora, Udruženje poslodavaca, (privatna) preduzeća iz oblasti građevinarstva	Povećanje stepena opremljenosti obrazovnih ustanova i institucija, broj opremljenih školskih radionica
			donacija	0.7	0.7	0.7				
			Bilateralala: GTZ, UNDP, SIDA, EU obrazovni fondovi							
			ukupno: 3.0							
	Usklađivanje upisne politike sa potrebama tržišta rada i strateškim opredjeljenjima razvoja Crne Gore; Popularizacija građevinske struke kod učenika	2011-2020 (kontinuirano)	budžet	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	Ministarstvo prosvjete i nauke, Ministarstvo rada i socijalnog stanja, Centar za profesionalnu orijentaciju	Rezultati upisa
			donacija	EU tehnička pomoć – (IPA)						
			ukupno: 0,06							

¹ Iznos sredstava iz Budžeta koja se odnose na Ministarstvo prosvjete i nauke je okviran i biće preciziran Zakonom o Budžetu odgovarajuće godine. Takođe, iznos sredstva, gdje je kao izvor sredstava naveden donator, treba smatrati okvirnim.

	Promovisati , na nivou države i lokalne zajednice, značaj profesionalne orijentacije, promovisati tražena zanimanja i uspješna preduzeća i poslodavce (prezentovanje primera dobre prakse učenicima i roditeljima, kako bi se otklonile predrasude o građevinarstvu kao neatraktivnoj profesiji, koja je slabo plaćena	2011-2020 (kontinuirano)	budžet	0.03	0.03	0.03	0.03	0.03	0.03	Ministarstvo prosvjete i nauke, obrazovne ustanove, mediji	Broj učenika, upisanih u deficitarna zanimanja			
	donacija	EU tehnička pomoć – (IPA)						kredit						
			ukupno: 0.18 (0.03 godišnje)											
	Obezbjedenje sredstava za fondove za stipendiranje ili kreditiranje učenika i studenata koji se obrazuju za deficitarna zanimanja	2011-2020 (kontinuirano)	budžet	0.04	0.04	0.04	0.04	0.04	0.04	Ministarstvo prosvjete i nauke, lokalne zajednice, udruženja poslodavaca, nadležno ministarstvo, Ministarstvo finansija, Unija poslodavaca	Broj obezbijedenih stipendija i kredita, Broj partnera, uključenih u obezbjeđivanje sredstava, Broj stipendiranih učenika i studenata koji su se opredelili za deficitarna zanimanja			
	donacija							ukupno: 0.24 (0.04 godišnje)						
Uključivanje obrazovanja odraslih i dalji razvoj ljudskih resursa kao sastavni dio politike obrazovanja i kao preduslov za produženje ovlaštenja i licenci za rad	Analiza potrebe za specifičnim obukama radne snage	2011-2020 (kontinuirano)	budžet	0.04	0.04	0.04	0.04	0.04	0.04	ZZZ CG, institucije visokog obrazovanja , Komora u oblasti uređenja prostora i izgradnji objekata, Seizmološki zavod.	Rezultati analize			
	Organizacija obuka		donacija	0.06	0.06	0.06	0.06	0.06	0.06		Broj organizovanih obuka			
	Specijalne obuke za: prijavljivanje međunarodnih projekata, primjenu FIDIC-a, Eurokodova, Prostornog planiranja sa aspekta seizmičke bezbjednosti i sl.		Bilateral: GTZ, UNDP, SIDA, EU obrazovni fondovi, IPA 2008						ukupno: 0.60 (0.10 godišnje)					
Sprovedenje aktivnosti na podizanju svijesti kod poslodavaca i menadžera u kompanijama o važnosti cjeloživotnog učenja daljeg ulaganja u razvoj ljudskih resursa i stvaranju organizacija koje uče	Organizovanje seminara, kurseva, radionica koji omogućavaju razvoj ključnih kompetencija (jezička i informatička pismenost, preduzetništvo, komunikacijske sposobnosti i dr) za zaposlene	2011-2020 (kontinuirano)	budžet							Direkcija za mala i srednja preduzeća, Unija poslodavaca, obrazovne ustanove	Bbroj organizovanih seminara, kurseva, radionica Broj lica, uključenih u programe kontinuiranog obrazovanja i osposobljavanja			
donacija							učesnici	0.015	0.015			0.015	0.015	0.015
			ukupno: 0.015 po kurs/godišnja											

	Razvoj mehanizama koji podstiču zaposlene na kontinuirano dodatno obrazovanje i osposobljavanje (na pr. povezanost učešća na odgovarajućim programima osposobljavanja i produžavanja dozvola za rad)								Direkcija za mala i srednja preduzeća, Unija poslodavaca, obrazovne ustanove, Komora u oblasti uređenja prostora i izgradnji objekata,	Broj lica, uključenih u različite programe dodatnog obrazovanja i osposobljavanja	
Uvođenje programa obrazovanja za dokvalifikaciju, prekvalifikaciju, usavršavanje i specijalizaciju, obrazovanje uz rad i druge oblike obrazovanja, u skladu sa definisanim potrebama na tržištu rada. Prioritet treba dati obuci i prekvalifikaciji za poznatog poslodavca	Izrada planova dodatnog osposobljavanja i, u skladu sa tim, programa za potrebnu dokvalifikaciju, prekvalifikaciju, usavršavanje ili specijalizaciju, ne samo zbog smanjivanja deficitarnosti postojećih profesija, već i zbog inovacije znanja zbog tehnoloških i naučnih unapređenja.	2011-2012	budžet	0.2	0.4				Centar za stručno obrazovanje, ZZZ CG, Unija poslodavaca, Savjet za stručno obrazovanje, Savjet za visoko obrazovanje	Broj uvedenih programa i broj učesnika u programu prekvalifikacije, dokvalifikacije i t.d.	
			donacija	0.2	0.4						
Bilateralala: GTZ, UNDP, SIDA, EU obrazovni fondovi											
kredit											
			ukupno: 1.2								
	Podsticanje potencijalnih kandidata za obuku ili prekvalifikaciju, posebnim popularnim mjerama (plaćeni troškovi programa, obezbjeđivanje naknade za vrijeme trajanja programa, obezbjeđivanje radnog mjesta nakon završetka programa)	2011-2020 (kontinuirano)	budžet						Unija poslodavaca, poslodavci	Broj uspješno završenih obuka i ostvarenog zapošljavanja	
			donacija								
			firme	0.001, po učesniku, godišnje							
			ukupno:								
Postepeno povećanje broja i kvaliteta radne snage sa visokim i postdiplomskim obrazovanjem	Povećanje broja upisanih studenata u visokobrazovne institucije koje obrazuju kadar za potrebe građevinarstva	2011-2020 kontinuirano	Redovne aktivnosti						Ministarstvo prosvjete i nauke, Centar za stručno obrazovanje, stručne škole	Broj upisanih studenata i njihov uspeh za vreme studiranja	
	Povećanje efikasnosti studiranja, što podrazumjeva veću prohodnost	2010-2020 kontinuirano	Redovne aktivnosti						Ministarstvo prosvjete i nauke, Savjet za visoko obrazovanje, institucije visokog obrazovanja	Broj diplomiranih studenata	

	Povećanje zastupljenosti praktičnog rada (prakse) u toku studija i učestvovanje studenata u naučno-istraživačkom radu	2011-2020 kontinuirano	Redovne aktivnosti					Ministarstvo prosvjete i nauke, Savjet za visoko obrazovanje, institucije visokog obrazovanja	Veća zainteresovanost i osposobljenost studenata za uključnje u naučni i stručni rad		
Uvođenje principa održivog razvoja u srednjem i visokom obrazovanju	Izučavanje u srednjim školama i fakultetima sadržaja, vezanih za održivi razvoj, kao što su zaštita životne sredine i primjena novih, ekoloških i obnovljivih građevinskih materijala	2011-2012	budžet	0.03	0.03				Centar za stručno obrazovanje, Ministarstvo prosvjete i nauke, Savjet za stručno obrazovanje, Savjet za visoko obrazovanje, institucije visokog obrazovanja	Broj programa kod kojih se izučavaju sadržaji, vezani za održivi razvoj	
			donacija	0.12	0.12						Bilateralala: GTZ, UNDP, SIDA, EU obrazovni fondovi
			ukupno: 0.3								
Priprema i akreditacija novih studijskih programa iz oblasti energetske efikasnosti objekata		2011-2012	budžet	0.05	0.05				Savjet za visoko obrazovanje, institucije visokog obrazovanja	Broj akreditovanih studijskih programa	
			donacija	0.15	0.15						Bilateralala: GTZ, UNDP, SIDA, EU obrazovni fondovi
			ukupno: 0.4								
Uspostavljanje bolje koordinacije na području istraživanja i razvoja putem partnerstva relevantnih učesnika: pojedinaca, kompanija, socijalnih partnera i vlasti	Osnivanje zajedničkog istraživačkog centra (po principu privatno-javnog partnerstva) za održivi razvoj građevinarstva, za praćenje, razvoj i primjenu novih metoda i tehnologija, za energetske efikasnost, te usmjeravanje građevinske industrije ka proizvodnji novih, kvalitetnijih, jeftinijih proizvoda, materijala, prefabrikovanih elemenata, opreme i industrijalizacije	2011-2014	budžet						Visokoškolske ustanove, udruženja poslodavaca, Privredne komore, institucije visokog obrazovanja, stručne institucije	Broj realizovanih aktivnosti, vezanih za održivi razvoj građevinarstva	
			donacija	0,5	0,5	0,5	0,5				
			ukupno: 2,0								
Iniciranje, podrška, identifikovanje partnera i priprema kvalitetnih istraživačkih projekata.		2011-2020 (kontinuirano)	budžet	0.05	0.05	0.05	0.05	0.05	0.05	Ministarstvo prosvjete i nauke, socijalni partneri i institucije visokog obrazovanja	Broj prihvaćenih projekata
			donacija	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2		
			ukupno: 1.50 (0.25- godišnje)								

Iniciranje korišćenja sredstava EU fondova pri kreiranju zajedničkih projekata (socijalnih partnera) koji podržavaju podizanje kvaliteta i dostupnosti učenja mladih i odraslih	Prijava TEMPUS projekata koji se odnose na reforme studijskih programa, reforme univerzitetskog menadžmenta, strukturne reforme visokoobrazovnog sistema, kao i projekte koje se odnose na uticaj visokog obrazovanja na društvo u celini.	2011-2020 (kontinuirano)		Ministarstvo prosvjete i nauke, socijalni partneri i institucije visokog obrazovanja	Broj prihvaćenih projekata
	Korišćenje programa kao što su: ERASMUS MUNDUS, BASILIUS, CEEPUS i dr. za ostvarivanje mobilnosti nastavnog kadra i studenata	2011-2020 (kontinuirano)		Ministarstvo prosvjete i nauke, institucije visokog obrazovanja	Broj prihvaćenih aplikanata
Obezbjedenje učestvovanja strukovnih udruženja (Savez arhitekata, Udruženje geodeta, Savez inženjera i tehničara i Inženjerske komore) u procese doživotnog učenja i stručnog usavršavanja, kao jedna od mjera i uslova za produženje ovlaštenja i licenci	Organizovanje kurseva, stručnih predavanja, simpozijuma i seminara od strane ovih udruženja, sa ciljem doživotnog obrazovanja građevinara	2011-2020 (kontinuirano)		Savez arhitekata, Udruženje geodeta, Savez inženjera i tehničara i Komora u oblasti uređenja prostora i izgradnji objekata,	Broj realizovanih kurseva, seminara, predavanja i sl.
	Obezbjedenje mehanizma za obavezno učešće na stručnim predavanjima, seminarima i simpozijuma. Moguće rešenje je da učestvovanje bude uslov za dobijanje ili za produženje ovlaštenja za rad	2011		Vlada CG, Ministarstvo uređenja prostora i zaštite životne sredine, Komora u oblasti uređenja prostora i izgradnji objekata,	Donošenje zakonske mjere

STRATEŠKO OPREDJELJENJE 7 - RAZVOJ INDUSTRIJE GRAĐEVINSKIH MATERIJALA BAZIRAN NA PRINCIPIMA ODRŽIVOG RAZVOJA

Prioritetni pravci delovanja u okviru strateškog opredeljenja	Mjere	Period implementacije	Ukupno Finansiranje: po godinama , izvoru finansiranja, uslovim finansiranja-rokovi otplate, kamatne stope,grejs period (u Milionima eura)						Odgovorne institucije za realizaciju	Indikatori	
			izvor	2011	2012	2013	2014	2015			2016
Izraditi program za namjensko korišćenje mineralnih sirovina	Izvršiti neophodnu osnovnu tehničku i finansijsku valorizaciju potencijalnih terena za eksploataciju ukrasnog kamena, tehničko-građevinskog kamena, bentonita, cementnog laporca, gline, bijelog boksita i rožnaca za staklarsku industriju	2011-2016-2020*	budžet							Državni organi i lokalna vlast, Kancelarija za praćenje i vođenje prioriternih projekata – Sektor 3 Kancelarija za monitoring i implementaciju Strategije, Zavod za geološka istraživanja	Broj studija opravdanosti, broj izrađenih karata sa označenim lokacijama za moguće eksploatacije, broj koncesija
			donacija	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2		
			EU fondovi, Bilateralala: GTZ, UNDP, SIDA,								
			ukupno: 1,5								
Uspostaviti finansijske mehanizme za podsticaj realizacije projekata za istraživanje potencijalnih nalazišta i kvaliteta sirovina, kao i za proizvodnju građevinskih materijala (kredit, koncesije, javno-privatna partnerstva) i kofinansiranje istraživanja preko mehanizama Investiciono razvojnog fonda Crne Gore	2011-2016-2020*	budžet	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	Vlada Crne Gore i Ministarstvo ekonomije	Broj ponuđenih kredita, koncesija, javno-privatna partnerstva	
		donacija									
		ukupno: 1,8									
Stvoriti mehanizme za podsticaj tradicionalnog načina gradnje kao autohtonog, a koristiti lokalne sirovine (moguće fiskalne povlastice) i donjeti standarde za takav način građenja (detaljnije u Strateškom opredjeljenju 3)	2011-2016-2020*	budžet	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	Ministarstvo ekonomije, ISME i Kancelarija za praćenje i vođenje prioriternih projekata – Sektor 3	Usvojeni zakoni i standardi	
		donacija	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2			
		Bilateralala: GTZ, UNDP, SIDA, EU obrazovni fondovi									
Proučiti mogućnosti korišćenja tehnogenih mineralnih sirovina i opasnog otpada kroz naučno-istraživačke projekte (pepeo iz termoelektrane Pljevlja kao porcelanski dodatak cementu i sl.), što rješava i problem otpada i zaštite životne sredine	2011-2013	budžet	0.1	0.1	0.1				Ministarstvo ekonomije, Ministarstvo uređenja prostora i zaštite životne sredine, Stručne institucije, Kancelarija za monitoring i implementaciju Strategije, monitoring i razvoj u oblasti	Usvojene studije za korišćenje ovih sirovina	
		donacija	0.20	0.20	0.20						
		Bilateralala: GTZ, UNDP, SIDA, EU fondovi									
ukupno: 0.9											

	Izraditi plan realizacije organizovane i kontrolisane eksploatacije mineralnih sirovina kao bigra i boksita, ali i šljunka i pjeska, zbog mogućih ekoloških katastrofa	2011-2016-2020*	budžet															Zakonska regulativa	
			donacija	0,1	0,1	0,1	0,05	0,05	0,05	EU fondovi ,Bilateralala: GTZ, UNDP, SIDA,									
			ukupno: 0,45																
Obezbijediti razvoj postojećih i izgradnju novih kapaciteta za proizvodnju građevinskih materijala	Izvršiti usklađivanje i Donijeti zakonsku regulativu koja će obavezati na primenu Direktive 86/106/EEC (SO 2)	2011-2013	budžet															Ministarstvo ekonomije,	Usvojeni zakoni
			donacija	0,10	0,10	0,10				EU fondovi ,Bilateralala: GTZ, UNDP, SIDA,									
			ukupno: 0,3																
	Koristiti mehanizme za finansiranje Čistih tehnologija i obezbijediti razvoj postojećih kapaciteta putem rekonstrukcija, privatizacija ili davanja koncesija. Time bi se obezbjedila finansijska sredstva za obnovu zastarjele i nabavku nove opreme i obezbjedila "čista" tehnologija koja neće zagađivati životnu sredinu	2011-2016-2020*	budžet															Ministarstvo finansija, lokalni organi uprave, sama preduzeća	Ostvaren razvoj i modernizovanje, rest artiranje procesa proizvodnje
			donacija	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	EU fondovi ,GEF,Bilateralala: GTZ, UNDP, SIDA,									
			kredit	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	KfW - kamatne stope do 3,25%grejs period do-5 godine, WB- kamatne stope do- 3%, grejs period do-5 godine									
			ukupno: 6,0																
	Sprovesti obuku zaposlenih u preduzećima za primjenu novih tehnologija i standarda (Detaljnije u Strateškom opredjeljenju 6)	2011-2016-2020*	budžet															Ministarstvo prosvjete i nauke, Privredna komora, Unija poslodavaca, Zavod za zapošljavanje CG	Broj realizovanih obuka
			donacija	0,1	0,1	0,05	0,05	0,05	0,05	EU fondovi ,GEF,Bilateralala: GTZ, UNDP, SIDA,									
			ukupno: 0,4																
Izgraditi 2 fiksne i 5-6 pokretnih asfaltnih baza za potrebe izgradnje i održavanje puteva i saobraćajnica	Obezbjediti "čistu" najsavremeniju tehnologiju koja neće biti zagađivač životne sredine preko koncesije za lokaciju	2011-2016	budžet															inostrana / domaća preduzeća	Broj asfaltnih baza
			privatna ulaganja koncesionera	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5										
			ukupno: 9,0																

Izgraditi fabriku za pokrivni crijep, obnoviti tehnološke procese u ciglanama (Pljevlja)	Izraditi plan sa nalazištima, sondirati interes firmi i pripremiti lokacije za korišćenje pod koncesijom	2011-2012	budžet	0,05	0,05					Zavod za geološka istraživanja	Rrealizacija plana
			donacija								
			ukupno: 0,1								
Izgraditi gipsaru i ispitati potencijalna nalazišta za eksploataciju gipsa radi definisanja mogućnosti i opravdanosti za proizvodnju gips kartonskih ploča	Izraditi plan sa nalazištima, sondirati interes firmi i pripremiti lokacije za korišćenje pod koncesijom	2011-2012	budžet	0,07	0,07					Zavod za geološka istraživanja	Realizacija plana
			donacija								
			ukupno: 0,14								
Intenzivirati razvoj industrije za proizvodnju cementa	Izraditi studiju za izgradnju cementara u Baru i Pljevljima, sondirati interes inostranih preduzeća i stvoriti uslove za korišćenje nalazišta pod koncesijom	2011-2012	budžet	0,125	0,125					Zavod za geološka istraživanja	Izrada studije
			donacija								
			ukupno: 0,25								
Uspostaviti mehanizme za racionalno i svrsishodno korišćenje raspoloživog šumskog bogatstva	Izraditi strategiju za održivo upravljanje šumama i namjenski označiti ustanovljene i potencijalne terene za eksploataciju drveta	2011-2012	budžet							Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede	Usvojena strategija i izradene karte
			donacija	0.1	0.06						
			EU fondovi ,Bilateralala: GTZ, UNDP, SIDA,								
			kredit								
ukupno: 0.16											
Rekonstrukcija, privatizacija i investicije za kapacitete drvne industrije, posebno u sjevernom regionu	Izrada Studije sa planom i analizom za proizvodnju: - oplate i drvene građe - fabrika za obradu drveta, proizvodnju medijapan ploča, iverice, lijepljenih lameliranih nosača i konstrukcija -Uspostavljanje novih tehnologije za proizvodnju briketa i peleca	2012-2013	budžet							Ministarstvo ekonomije	Realizacija plana
			donacija		0,15	0,15					
			EU fondovi ,Bilateralala: GTZ, UNDP, SIDA,								
ukupno: 0.3											

Preduzeti mjere za olakšavanje transporta sirovina i materijala	Izgraditi plan razvoja prioritetne saobraćajne infrastrukture u funkciji transporta sirovina i materijala za razvoj i investiranje u građevinsku proizvodnju	2011-2013	budžet						Ministarstvo saobraćaja, pomorstva i telekomunikacija, Ministarstvo uređenja prostora i zaštite životne sredine, Kancelarija za monitoring i implementaciju Strategije, monitoring razvoj u oblasti investicija –Sektor 3	Izgrađeni putevi	
			donacija	0,1	0,1	0,1					
			EU fondovi ,Bilateralala: GTZ, UNDP, SIDA,								
			ukupno: 0.3								
Podsticati proizvodnju ekoloških i energetski efikasnih materijala	Izraditi pravnu regulativu i definisati finansijske mehanizme (smanjenje poreza za ekološke materijale i opremu koja utiče na EE) za podsticaj korišćenja obnovljivih i lokalno dostupnih materijala, poput opeke od zemlje, gline, gipsa, drveta, drvenih strugotina, slame, biomase i sl. koje se mogu i reciklirati	2011-2012	budžet						Vlada Crne Gore, Ministarstvo finansija, Ministarstvo uređenja prostora i zaštite životne sredine , ISME, Kancelarija za monitoring i implementaciju Strategije, monitoring i razvoj u oblasti investicija –Sektor 3	Usvojena pravna regulativa i usvojene fiskalne mjere	
			donacija	0,15	0,15						
			EU fondovi ,Bilateralala: GTZ, UNDP, SIDA,								
			ukupno: 0.3								
	Donijeti tehničku regulativu i izraditi standarde koji će omogućiti primjenu ekoloških i obnovljivih materijala (Detaljnije u Strateškom opredjeljenju 3)	2011-2014	budžet						Ministarstvo uređenja prostora i zaštite životne sredine , Ministarstvo ekonomije,ISME	Usvojena regulativa	
			donacija	0,05	0,05	0,05	0,05				
			EU fondovi ,Bilateralala: GTZ, UNDP, SIDA								
			ukupno: 0.2								
	Izraditi Pravilnik za korišćenje finansijskih mjera od Investiciono razvojnog fonda za podsticaj privatnog sektora na otvaranje fabrika za proizvodnju građevinskih elemenata na bazi ekoloških materijala (kao na primjer blokove od drvne strugotine, cement i aditivi), posebno u Sjevernom regionu, kao jedna od mjera za razvoj tog regiona. Proizvodnja bi bila namijenjena i za izvoz	2011-2012	budžet	0,015	0,015				Ministarstvo ekonomije, lokalni upravni organi i preduzeća (domaća i strana)	Broj otvorenih fabrika	
			donacija								
			ukupno: 0,03								
Obezbijediti plasman na domaćem tržištu i izvoz proizvoda građevinske industrije (veza sa Direktivom CPD 89/106/EEC)	Otvoriti akreditovane laboratorije za ispitivanje materijala (Detaljnije je razrađeno u Akcionom planu za Strateško opredjeljenje 3)	2010-2014	budžet						Akreditaciono tijelo CG, ISME i Ministarstvo uređenja prostora i ZŽS, Kancelarija za monitoring i implementaciju Str., monitoring i razvoj u oblasti investicija –Sektor 3, Institut za akreditaciju	Broj laboratorija	
			donacija	0,5	0,5	0,5	0,5				
			ukupno: 2,0								

* produžetak aktivnosti do 2020. godine. Dinamika aktivnosti biće obuhvaćena revizijom Akcionog plana u 2016 godini (detaljnije objašnjeno u poglavlju 11 ove Strategije)

Sumarno (u milionima eura):

izvor	2011	2012	2013	2014	2015	2016
budžet	12.380	13.765	8.640	6.065	4.065	2.320
donacije	16.215	20.175	11.845	7.235	4.435	2.06
kredit	35.0	35.0	7.5	6.1	6.1	0.5
Učesnici obuka	0.015	0.015	0.015	0.015	0.015	0.015
Privatna ulaganja	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500

Investiciono razvojni fond Crne Gore –“IRF-CG“ - 50 miliona